

2016/2271(INI)

28.3.2017

STANOVISKO

Výboru pro zaměstnanost a sociální věci

pro Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku

k digitalizaci evropského průmyslu
(2016/2271(INI))

Navrhovatelka: Marju Lauristin

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci vyzývá Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

- A. vzhledem k tomu, že v současné době je v odvětví informačních a komunikačních technologií (IKT) v Evropě zaměstnáno šest milionů lidí; vzhledem k tomu, že 40 % evropských pracovníků nemá dostatečné digitální dovednosti a potýká se kvůli tomu s problémy při celoživotním vzdělávání; vzhledem k tomu, že je třeba upravit a dále posílit systémy vzdělávání a odborné přípravy tak, aby splňovaly požadavky digitálního trhu práce;
- B. vzhledem k tomu, že v odvětví IKT existují velké rozdíly v zaměstnávání a odborné přípravě žen a mužů, což má silné negativní důsledky pro rovnost na trhu práce;
- C. vzhledem k tomu, že digitalizace průmyslu proniká hluboko do všech částí odvětví, a zvyšuje tak jeho konkurenceschopnost prostřednictvím inovativní a udržitelné výroby zboží a služeb, pohání hospodářský růst, vytváří pracovní místa a přináší prosperitu, ale zároveň s sebou nese problémy, jejichž řešení si žádá aktivní zapojení sociálních partnerů a orgánů veřejné moci do snah o spravedlivý přechod na digitální technologie;
- D. vzhledem k tomu, že již po desetiletí dochází ke snižování relativního významu přidané hodnoty a zaměstnanosti v průmyslu, což přispívá k hospodářské nerovnováze a má v některých případech nepříznivý dopad na sociální a regionální soudržnost;
- E. vzhledem k tomu, že digitalizace by mohla vést k vytvoření nových propojených vztahů mezi jedinci, skupinami, stroji a systémy, a vytvořit tak synergie mezi lidskou tvořivostí a umělou inteligencí;
- F. vzhledem k tomu, že v průměru u 9 % pracovních míst existuje vysoké riziko, že budou automatizována, zatímco u dalších 25 % pracovních míst se polovina úkolů v důsledku automatizace výrazně změní;
- G. vzhledem k tomu, že podle Komise poptávka po vysoce kvalifikovaných pracovnících v digitální oblasti neustále narůstá a pokud nebudou přijata vhodná opatření, mohl by se počet neobsazených pracovních pozic do roku 2020 vyšplhat až na 756 000, což by ohrozilo evropský růst a konkurenceschopnost; vzhledem k tomu, že v případě potřeby by měly být stávající systémy vzdělávání a odborné přípravy upraveny tak, aby lépe odpovídaly potřebám digitálního trhu práce a zvyšovaly míru zaměstnanosti;
- H. vzhledem k tomu, že přizpůsobení se technickému vývoji i z něho plynoucím proměnám světa práce představují trvalý úkol, kterému se podniky, odborové svazy a tvůrci politiky budou muset ještě nějakou dobu věnovat; vzhledem k tomu, že jednou z klíčových výzev bude uvést systémy vzdělávání a odborné přípravy do souladu s potřebami digitálního trhu práce a zajistit, aby digitalizace průmyslu byla i nadále doplňkem lidské práce;
- 1. zdůrazňuje, že digitalizace průmyslu je velkou výzvou i příležitostí, ať už jde o vytváření a zánik pracovních míst či o organizaci práce; zdůrazňuje, že digitalizace průmyslu si žádá, aby Komise a členské státy ve spolupráci se sociálními partnery našly odpovídající

řešení, pokud jde o politiku zaměstnanosti, sociální, vzdělávací a daňovou politiku, posílení kolektivního vyjednávání i zabezpečení moderní infrastruktury; zdůrazňuje, že digitalizace průmyslu by měla být utvářena tak, aby přispívala ke zlepšování pracovních podmínek;

2. poukazuje na to, že v případě nových forem práce založených na digitalizaci je často místo výkonu práce odděleno od podniku, což s sebou nese problémy související s platným pracovním právem, sociální ochranou a kolektivními smlouvami, včetně zásady stejného zacházení na stejném pracovišti; je znepokojen nárůstem nejistého zaměstnání v oblasti průmyslu, včetně fiktivní samostatné výdělečné činnosti a nekorektních smluv na nulový počet hodin; zdůrazňuje, že v rámci digitálního pracovního trhu je třeba plošně zajistit stejnou ochranu pracovníků;
3. bere na vědomí značné rozdíly mezi jednotlivými regiony, pokud jde o digitalizaci průmyslu, což má dopad na pracovní místa, produktivitu a růst, a to zejména v případě malých a středních podniků; konstatuje, že pokud jde o digitalizaci, existuje nejen regionální, ale i sociální propast, jakož i rozdíly mezi jednotlivými podniky; vyzývá proto ke zvýšení úsilí o rozvoj inkluzivní digitální infrastruktury, včetně přístupu k širokopásmovému připojení, a o podporu malých a středních podniků, a to zejména v zaostávajících regionech; vyzývá Unii, aby podporovala investice do digitální infrastruktury a aby v tomto ohledu lépe vyžívala evropské fondy; zdůrazňuje, že je třeba podporovat všeobecný přístup k internetu, a to i v případě znevýhodněných skupin osob a osob žijících ve venkovských oblastech;
4. domnívá se, že digitální inovace ve veřejném sektoru a otevřené standardy představují způsob, jak čelit koncentraci digitálních znalostí v několika průmyslových podnicích a podporovat vyvážený digitální rozvoj ve všech členských státech;
5. zdůrazňuje význam vytváření sítě kontaktů a spolupráce v rámci již zavedených národních iniciativ v oblasti digitalizace, jako je Průmysl 4.0, a vyzývá ke zvýšení úsilí o podporu regionů a odvětví, které v této oblasti v současné době zaostávají, s cílem zajistit rovné příležitosti a podpořit větší hospodářskou, sociální a územní soudržnost; zdůrazňuje, že centra pro digitální kompetence mají potenciál podporovat digitalizaci průmyslu, zvyšovat konkurenceschopnost stávajících firem i podporovat zakládání firem nových;
6. poukazuje na skutečnost, že digitální transformace je komplexním jevem, jímž je nutné se zabývat i na evropské úrovni, chceme-li zabránit roztříštěnosti jednotného trhu, a že je v této souvislosti žádoucí úzká spolupráce s vnitrostátními a regionálními zainteresovanými stranami;
7. vyzývá Komisi a členské státy, aby ve spolupráci se sociálními partnery pravidelně monitorovaly a posuzovaly dopad digitalizace na kvalitu, počet a druhy pracovních míst i na poptávku po dovednostech a kvalifikaci a aby odpovídajícím způsobem upravovaly související politiku s cílem chránit práva pracovníků, zaručit spravedlivou hospodářskou soutěž a zajistit, aby digitalizace přispívala ke zvyšování sociálních a pracovních standardů; upozorňuje na skutečnost, že kvůli digitalizaci průmyslu může mít rozdíl mezi vznikem a zánikem různých druhů pracovních míst důsledek pro finanční udržitelnost systémů sociálního zabezpečení, důchodových systémů a systémů pojištění pro případ nezaměstnanosti jednotlivých členských států; připomíná, že digitalizace průmyslu nezasahuje všechna budoucí pracovní místa stejnou měrou a že by neměl být podceňován

význam lidské interakce;

8. bere na vědomí dopady nových obchodních modelů založených na digitálních technologiích na trh práce i na poptávku po digitálních dovednostech pracovníků a poskytovatelů služeb; zdůrazňuje, že digitalizace poskytuje příležitost k relokaci výroby; vyzývá Komisi a členské státy, aby vypracovaly relokizační strategie za účelem podpory růstu a tvorby pracovních míst v Unii;
9. připomíná riziko, že digitalizace může vést ke zhoršení nerovnoměrného rozdělení bohatství, jelikož se digitální propast může prohloubit do té míry, že by mohlo dojít k rozdělení společnosti, členských států a regionů na ty, kdo dokáží těžit ze zvýšené digitální produktivity, a na ty, kdo toho schopni nejsou; vyzývá Komisi a členské státy, aby se proto zabývaly možnostmi, jak zmírnit nerovnosti způsobené automatizací;
10. uznává příležitosti i výzvy související s digitalizací průmyslu; bere na vědomí pozitivní účinek digitalizace průmyslu, v jejímž důsledku se zvyšuje počet flexibilních pracovních úvazků, které mohou vytvořit lepší rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem, rozšířit škálu možností díky mobilní práci na dálku a umožnit lidem z venkovských a odlehlých oblastí – pokud jsou vybaveny nezbytnou infrastrukturou – vstoupit na pracovní trh, což by podpořilo hospodářský růst; zároveň uznává, že trend plynoucí z digitalizace, kterým je směřování k větší flexibilitě, může zvýšit nebezpečí nestabilního a nejistého zaměstnání; zdůrazňuje, že nové formy práce nesmějí být zneužívány k obcházení stávajících předpisů v oblasti pracovního a sociálního práva, pokud jde o ochranu práv pracovníků a spotřebitelů; poukazuje na to, že postavení tradičních průmyslových odvětví a podniků v rámci platformové ekonomiky musí být rovnocenné;
11. vyzývá Komisi a členské státy, aby shromažďovaly údaje za účelem monitorování a vyhodnocení dopadu digitalizace na formy zaměstnávání a na pracovní podmínky a aby přijaly nezbytné iniciativy s cílem vyjasnit právní situaci osob pracujících v rámci platform, a to zejména prostřednictvím rozlišování mezi osobami samostatně výdělečně činnými a zaměstnanci, a aby v případě potřeby upravily stávající právní předpisy tak, aby bylo zajištěno, že veškerá pracovní místa budou náležitě chráněna pracovním právem; zdůrazňuje, že všichni pracovníci mají stejná sociální práva zakotvená ve Smlouvách a v Evropské listině základních práv, která by měla být dodržována, včetně práva na svobodu pohybu, svobody sdružování, práva na uzavírání kolektivních smluv a práva na protestní akce; zdůrazňuje, že je v případě platformové ekonomiky třeba vytvořit přiměřené regulační a správní prostředí, které by zohlednilo práva i povinnosti všech zainteresovaných stran;
12. připomíná, že Evropský soudní dvůr definoval pojem „pracovník“ na základě zaměstnaneckého vztahu, který je charakterizován určitými kritérii, jako je podřízenost, odměna a povaha práce¹; požaduje zajištění právní jistoty ohledně otázky, co se rozumí „zaměstnáním“ v kontextu digitálního trhu práce, aby bylo zajištěno dodržování pracovních a sociálních zákonů; konstatuje, že všichni pracovníci v rámci platformové ekonomiky jsou podle převládající situace buď zaměstnanci, nebo osoby samostatně výdělečně činné, a měli by být podle toho klasifikováni bez ohledu na to, jaká je jejich smluvní situace;

---

¹ Viz Soudní dvůr C 596/12, odstavec 17 a Evropský soudní dvůr C 232/09, odstavec 39.

13. je znepokojen značnými rozdíly v úrovni digitálních dovedností u pracovníků v rámci jednotlivých členských států i mezi nimi; zdůrazňuje, že je nutné tyto rozdíly překlenout, neboť mají negativní dopady na příležitosti k rozvoji a pracovní trh;
14. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, aby digitalizace průmyslu a následný nárůst nových forem práce neměly neblahý dopad na příspěvky sociálního zabezpečení a aby byly placeny všechny příspěvky za všechny formy práce; konstatuje, že digitální řešení mohou usnadnit výběr daní a příspěvků sociálního zabezpečení;
15. vyzývá Komisi a členské státy, aby do úpravy regulačního rámce pro digitální ekonomiku pravidelně zapojovaly sociální partnery; vyzývá sociální partnery, aby uzavřeli kolektivní smlouvy pro platformovou ekonomiku;
16. vyzývá členské státy, aby zajistily přístup k odborné přípravě rozvíjející dovednosti potřebné v 21. století, a to zejména digitální dovednosti, kritické myšlení, řešení problémů, týmovou práci a využívání dat velkého objemu, a umožnily tak rovnou účast všech občanů na jednotném digitálním trhu; v této souvislosti zdůrazňuje význam průřezových kompetencí, díky nimž jsou pracovníci schopni přijímat informovaná rozhodnutí, rozvíjet svůj smysl pro iniciativu a uvědomit si své kvality; zdůrazňuje úlohu zaměstnavatelů, pokud jde o organizaci a financování náležité odborné přípravy, jež pracovníkům umožňuje doplnit si své digitální dovednosti a kvalifikace; upozorňuje zejména na pracovníky zastávající pozice, jimž hrozí v důsledku pokračující digitalizace průmyslu zrušení;
17. zdůrazňuje význam celoživotního vzdělávání pro všechny pracovníky v digitální éře; vyzývá Komisi a členské státy k zajištění toho, aby pracovníci, kteří ztratili práci, měli ihned přístup k rekvalifikaci v oblasti digitálních dovedností, pokud o ni mají zájem; vyzývá k modernizaci systémů sociální ochrany tak, aby odpovídaly pracovním a kariérním vzorcům, jež vznikly na základě digitalizace;
18. zdůrazňuje, že je důležité sladit vzdělávací systémy s potřebami digitální ekonomiky, aby bylo možné studentům poskytovat náležitě znalosti a dovednosti; opět vyzývá Komisi a členské státy, aby ve školách podporovaly mezioborové myšlení s cílem uspokojit rostoucí poptávku po digitálních a doplňujících dovednostech; vyzývá členské státy, aby se nezaměřovaly pouze na zvyšování kvalifikace pracovníků, ale aby rovněž již od útlého věku podporovaly výuku a zájem o přírodní vědy, technologii, inženýrství a matematiku (STEM) i o podnikatelské a příslušné sociální dovednosti; zdůrazňuje, že je třeba vyvinout značné úsilí o to, aby byly překonány výrazné rozdíly v zastoupení žen a mužů v odvětví IKT; vyzývá členské státy, aby do vytváření strategií v oblasti dovedností a programů odborné přípravy pro digitální věk zapojily sociální partnery;
19. poukazuje na to, že nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi v digitální ekonomice není způsobený pouze nedostatkem dovedností, ale také výsledkem špatných pracovních podmínek pracovníků, které vysoce kvalifikované pracovníky nutí hledat si práci jinde, a že je způsobený také nekvalitním řízením lidských zdrojů, jež ve výsledku nedokáže v plné míře čerpat z dovedností a znalostí digitální generace;
20. vítá iniciativy Komise prováděné za účelem vyřešení nedostatku vysoce kvalifikovaných pracovníků, jako je např. Koalice pro digitální dovednosti a pracovní místa; zdůrazňuje, že trvalého úspěchu v této oblasti lze dosáhnout pouze zapojením všech příslušných

zainteresovaných stran, včetně sociálních partnerů, institucí zajišťujících vzdělání a odbornou přípravu a nevládních organizací;

21. zdůrazňuje, že pracovníci nejsou pouhým doplňkem systémů automatizované výroby nebo digitalizovaných platforem, ale naopak hrají důležitou roli při utváření svého pracovního prostředí a digitalizaci průmyslu; zdůrazňuje proto, že je třeba posílit právo na konzultaci, účast na dění ve společnosti i zapojení sociálních partnerů na všech úrovních, aby byl zajištěn spravedlivý přechod na digitální technologie;
22. zdůrazňuje, že je třeba rozpoznat a analyzovat jak pozitivní důsledky plynoucí z digitalizace průmyslu, tak rizika pro bezpečnost a zdraví při práci, která s nimi mohou být spojena, mimo jiné nová psychologická rizika a dopady interakce mezi robotem a člověkem, aby mohla být v případě potřeby přijata vhodná opatření; zdůrazňuje, že je v této souvislosti třeba zapojit sociální partnery; poukazuje na psychické a neurologické účinky digitalizace na zaměstnance, jelikož neustálá dostupnost představuje riziko problémů v oblasti duševního zdraví, které souvisejí s výkonem práce, např. vyhoření; je proto zastáncem toho, aby měli pracovníci mimo dohodnutou pracovní dobu „právo nebýt na příjmu“;
23. vyzývá Komisi a její agentury, zejména Evropskou agenturu pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, aby posoudily vliv digitalizace, robotiky a umělé inteligence na psychickou zátěž a aby v případě potřeby vydaly politická doporučení; poukazuje na to, jaké dopady může mít neustálý dohled za použití digitálních technologií na pracovní prostředí a stres v práci; zdůrazňuje v této souvislosti, že výzkum jasně ukazuje, že vyšší tlak a dohled obvykle nezvyšují výkon, ale naopak způsobují zdravotní rizika, chyby a nehody¹;
24. vyzývá členské státy, aby ve spolupráci se sociálními partnery zavedly celostátní konzultace o budoucnosti práce a digitalizaci; domnívá se, že Komise by měla při šíření a koordinaci těchto vnitrostátních iniciativ hrát rozhodující úlohu;
25. konstatuje, že rostoucí využívání nových technologií a prostředků elektronické komunikace na pracovišti vyvolává otázky týkající se soukromí pracovníků a nových možností v oblasti sledování a dohledu; proto zdůrazňuje, že je naléhavě potřeba projednat a vytvořit lepší politické rámce, pokud jde o využívání, zpracování, uchovávání a vlastnictví údajů souvisejících se zaměstnanci v souladu s nařízením 2016/679, aby se zabránilo porušování základních práv pracovníků a aby se pracovníkům zajistilo právo na přístup k údajům;
26. bere na vědomí potenciál digitalizace, pokud jde o dostupnost sociálních a dalších veřejných služeb i začlenění osob se zdravotním postižením a osob s omezenou schopností pohybu na trh práce; v této souvislosti poukazuje především na význam práce na dálku;
27. bere na vědomí nárůst práce prostřednictvím platforem a očekává, že vzhledem k možnostem, které digitalizace nabízí v oblasti decentralizace a flexibility, dojde v průmyslovém odvětví k jejímu dalšímu rozšíření; znovu připomíná své znepokojení nad

---

¹ Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci: „Work-related stress and risk assessment. A European campaign on risk assessment“ (Posouzení stresu a rizik spojených s prací. Evropská kampaň týkající se posouzení rizik); staženo dne 14. června 2013 z <https://osha.europa.eu/en/surveys-and-statistics-osh/esener>.

využíváním práce prostřednictvím platform k obcházení daňových předpisů a práv pracovníků, včetně minimálních mezd, povinností týkajících se ochrany zdraví a bezpečnosti, maximální pracovní doby a v některých případech i práva na sociální zabezpečení; vyzývá Komisi a členské státy, aby v zájmu zabezpečení dlouhodobé stability veřejných financí a systému sociálního zabezpečení vytvořily rámec, který by zajistil, aby osobám pracujícím v rámci platform byla zaručena stejná práva jako pracovníkům v rámci tradiční ekonomiky a aby existovaly rovné podmínky, pokud jde o odvody daní a příspěvků na sociální zabezpečení fyzických osob i podniků.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	22.3.2017
Výsledek konečného hlasování	+: 43 -: 1 0: 2
Členové přítomní při konečném hlasování	Mara Bizzotto, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Ole Christensen, Lampros Fountoulis, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ádám Kósa, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Patrick Le Hyaric, Jeroen Lenaers, Javi López, Thomas Mann, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Emilian Pavel, João Pimenta Lopes, Georgi Pirinski, Marek Plura, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Robert Rochefort, Maria João Rodrigues, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Yana Toom, Marita Ulvskog, Renate Weber, Tatjana Ždanoka, Jana Žitňanská
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Maria Arena, Georges Bach, Tania González Peñas, Krzysztof Hetman, Marju Lauristin, Alex Mayer, Joachim Schuster, Jasenko Selimovic, Csaba Sógor, Michaela Šojdrová, Neoklis Sylikiotis

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

43	+
ALDE	Enrique Calvet Chambon, Robert Rochefort, Jasenko Selimovic, Yana Toom, Renate Weber
ECR	Anthea McIntyre; Jana Žitňanská
ENF	Dominique Martin, Joëlle Mélin
GUE/NGL	Tania González Peñas, Rina Ronja Kari, Patrick Le Hyaric, Neoklis Sylikiotis
EPP	Georges Bach, David Casa, Krzysztof Hetman, Ádám Kósa, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Thomas Mann, Marek Plura, Sofia Ribeiro, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Michaela Šojdrová, Csaba Sógor, Romana Tomc
S&D	Maria Arena, Ole Christensen, Jan Keller, Marju Lauristin, Javi López, Alex Mayer, Emilian Pavel, Georgi Pirinski, Maria João Rodrigues, Joachim Schuster, Jutta Steinruck, Marita Ulvskog
Green/EFA	Jean Lambert, Terry Reintke, Tatjana Ždanoka

1	-
NI	Lampros Fountoulis

2	0
ENF	Mara Bizzotto
GUE/NGL	João Pimenta Lopes

Význam zkratek:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se